

Załącznik Nr 1 do
Uchwały Nr III/7/2014
Rady Miejskiej w Sokółowie Podlaskim
z dnia 30 grudnia 2014r.

MIEJSKI PROGRAM
PPOFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
na 2015 rok

MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH na 2015 rok.

I. MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH dla miasta Sokołowa Podlaskiego określa cele, zadania i zamierzenia w dziedzinie wychowania bez nałogów, zapobiegania przemocy domowej, zapobiegania chorobie alkoholowej oraz leczenia uzależnionych i łagodzenia skutków nadużywania alkoholu.

Podstawą do planowania corocznych działań w tym zakresie jest „**Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi**” (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356) oraz **Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011 – 2015** wyznaczający główne kierunki działań, przystosowane na szczeblu lokalnym do zdiagnozowanych problemów i potrzeb.

Zadania własne gminy w celu przeciwdziałania alkoholizmowi, zgodnie z art.4¹ ustawy, obejmują:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Program dla miasta Sokołowa Podlaskiego uwzględnia „Diagnozę lokalnych zagrożeń społecznych dla miasta Sokołowa Podlaskiego” – raport z badań monitoringowych przeprowadzonych w roku 2011, przez pracownię Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych w Warszawie, na zlecenie Burmistrza Miasta Sokołowa Podlaskiego oraz dane roczne uzyskane z instytucji zajmujących się tym problemem.

II. Na podstawie art. 4¹ Rada Miasta ustala wynagrodzenie dla członków Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sokołowie Podlaskim:

- 110,00 zł (brutto) – dla przewodniczącego MKRPA za udział w posiedzeniu Komisji oraz w posiedzeniu podkomisji MKRPA,
- 80,00 zł (brutto) – dla członków MKRPA za udział w posiedzeniu Komisji i w posiedzeniu podkomisji MKRPA.

- 80,00 zł (brutto) – dla członka MKRPA oddelegowanego przez komisję do udziału w posiedzeniach Sądu Rodzinnego w sprawach o zobowiązanie do leczenia odwykowego wszczętych na wniosek MKRPA.

III. DIAGNOZA STANU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W SOKOŁOWIE PODLASKIM.

Sprzedaż alkoholu.

Według danych na dzień 31.10.2014 roku:

- Ludność miasta liczyła ogółem: **19 228** osób zameldowanych na pobyt stały, w tym: **15 344** - to osoby, które ukończyły 18 lat.
- W 2014 roku zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych (w tym piwa) posiadało: **68** punktów sprzedaży detalicznej i gastronomicznej
- Na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych statystycznie przypada:
  - 282 mieszkańców miasta
  - 225 mieszkańców pełnoletnich
- Szczegółowe zasady usytuowania na terenie Miasta miejsc sprzedaży napojów alkoholowych i warunków sprzedaży tych napojów reguluje Uchwała Nr IV/22/2003 Rady Miejskiej w Sokołowie Podlaskim z dnia 17 stycznia 2003 roku w sprawie zasad usytuowania na terenie Miasta miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych
- Limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży reguluje Uchwała nr XXXVII /238/2009 Rady Miejskiej w Sokołowie Podlaskim z dnia 30 listopada 2009 roku w sprawie ustalenia dla Miasta Sokołowa Podlaskiego liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych, zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży i wynosi:
  - *limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży wynosi: 38,*
  - *limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży wynosi: 16.*

W 2014 wydano 2 jednorazowe zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych.

Jak obrazuje poniższa tabela w 2014 roku, na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych przypadło **282** mieszkańców (225 dorosłych).

Liczba	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Mieszkańców na jeden punkt	268	272	263	256	250	279	291	282
Osób dorosłych na 1 punkt	214	218	217	212	208	227	229	225

W Sokołowie Podlaskim zdecydowanie przeważa liczba punktów sprzedaży alkoholu do spożycia poza miejscem sprzedaży – 48 punktów, natomiast liczba punktów sprzedaży alkoholu przeznaczonego do spożycia w miejscu sprzedaży wynosi: 20 .

Kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych jest jednym z zadań Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Kontrola taka odbywa się systematycznie. Do 31.10.br podkomisja ds. kontroli rynku alkoholowego MKRPA dokonała kontroli 21 punktów.

Szacunkowa skala problemów alkoholowych w Sokołowie Podlaskim.

Badania statystyczne umożliwiają oszacowanie skali nadużywania alkoholu. Według wskaźników przyjętych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych można oszacować, iż na terenie Sokołowa Podlaskiego społeczne skutki nadużywania alkoholu są następujące:

SKUTKI NADUŻYWANIA ALKOHOLU		WSKAŹNIK	POLSKA /40 mln/	W MIEŚCIE 20 TYS. /SOKOŁÓW PODLASKI/
1.	Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 379 osób
2.	Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika /współmałżonkowie, rodzice/	ok. 4% populacji	ok.1,5 mln	ok. 758 osób
3.	Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok.1,5 mln	ok. 758 osób
4.	Osoby pijące szkodliwie	ok. 5-7% populacji	2-2,5 mln	ok. 948 – 1327
5.	Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	razem ok. 2 mln osób dorosłych i dzieci	ok. 1011 osób dorosłych i dzieci

Skutki spożywania alkoholu.

Dane z Poradni Leczenia Uzależnień w Sokołowie Podlaskim

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	30.10.2014
Liczba osób uzależnionych od alkoholu zarejestrowanych:									
– ogółem	190	181	138	138	116	220	177	148	106
– z miasta	x	x	x	x	x	120	103	---	---
– po raz pierwszy	55	39	51	51	41	69	60	53	47
Liczba osób współuzależnionych									
– ogółem	123	117	X	119	108	169	109	36	38
– podjęło terapię	28	35		53	55	70	65	27	28
Ilość udzielonych porad indywidualnych	1856	2277	X	1978	1330	1643	2148	1369	1035

Co roku Poradnia Leczenia Uzależnień w Sokołowie Podlaskim rejestruje nowe osoby z problemem alkoholowym. Osoby te realizują w poradni podstawowy program terapii alkoholowej.

Osoby te kontynuują ponadpodstawowy program terapii w Ośrodku Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w grupie zapobiegania nawrotom choroby alkoholowej prowadzonej przez terapeutę uzależnień.

Dane z Komendy Powiatowej Policji

Rodzaj/ kategoria wykroczenia	2008	2009	2010	2011	2012	2013	31.10.2014
PRZESTĘPSTWA (pow. 0,5‰ alkoholu we krwi)							
Kierowanie pojazdami pod wpływem alkoholu	58	137	231	285	272	150	49
Wypadki drogowe	2	3	5	2	48	1	0
Kradzież	1	73	4	7	82	-	-
Kradzież z włamaniem	2	58	4	2	65	-	-
Rozbój	5	9	3	1	7	-	-
Znęcanie	7	22	21	8	18	14	11
Bójka	10	11	2	3	9	2	1
WYKROCZENIA (0,2-0,5‰ alkoholu we krwi)							
Kierowanie pojazdami pod wpływem alkoholu ogółem	23	30	26	29	Ogółem	150	72
w tym:							
• Pojazdami samochodowymi	19	17	18	20	226	61	43
• Rowerami	4	13	8	9		89	29
Wykroczenia popełnione przez pieszych pod wpływem alkoholu.	---	---	---	---	---	1	0
Zakłócanie porządku publicznego pod wpływem alkoholu.	49	75	45	89	96	37	34
Nieobyczajne wybryki .	138	126	102	102	62	70	68
Naruszenie przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości art. 43 ust. 1-3	59	137	119	445	15	14	18
Liczbę zatrzymanych nieletnich będących pod wpływem alkoholu	---	---	---	---	22	18	7
PRZEMOC DOMOWA							
Interwencje związane z przemocą domową stosowaną - ogółem		87	193	306	194	142	55
• pod wpływem alkoholu	---	384	627	194	144	59	50
• bez udziału czynnika alkoholu		114	251	112	---	83	5
• Procedura Niebieskiej Karty		BD	BD	96	128	120	50
Liczba spraw zgłoszonych do sądu w związku z przemocą domową	---	---	46	30	---	14	11
ŚRODKI ODURZAJĄCE A NIELETNI							
Przestępstwa wszczęte w związku z nieprzestrzeganiem ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii /posiadanie, dystrybucja narkotyków/	1	2	---	---	BD	27	30

Dane z Centrum Pomocy Socjalnej w Sokołowie Podlaskim.

Centrum Pomocy Socjalnej w Sokołowie Podlaskim w 2013 roku udzieliło pomocy materialnej lub finansowej **560** rodzinom, z czego w **87** rodzinach zła sytuacja materialna wynikała między innymi z nadużywania alkoholu przez jednego z członków rodziny.

W 2013 roku z miejskich środków przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych sfinansowano obiady dla **139** dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, w okresie do 31.10.2014 roku z **bezpłatnych obiadów skorzystało również 139** dzieci.

Brak jest danych dotyczących dokładnej liczby rodzin z problemem alkoholowym, gdyż nie wszystkie takie rodziny są uprawnione do świadczeń opieki społecznej. Rodziny te często korzystają z różnych form pomocy w ORPA (nie jest to pomoc materialna).

Poniższa tabela obrazuje jak zmieniały się wybrane współczynniki w ciągu ostatnich lat.

Liczba	Rok					
	2009	2010	2011	2012	2013	Do 31.10.2014
Rodzin korzystających z pomocy CPS	523	618	506	578	560	518
Rodzin z problemem alkoholowym	148	151	89	94	87	82
Osób w rodzinie z problemem alkoholowym	404	415	262	263	232	219
Rodzin z problemem alkoholowym w stosunku do ogólnej liczby rodzin korzystających z pomocy CPS	25,47%	24,43%	17,59%	16,26%	15,54%	15,83%
Dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, które korzystają z dofinansowania do wyżywienia w stołówkach szkolnych;	482	176	405	433	412	409
– w tym z rodzin z problemem alkoholowym	165	187	127	164	139	139
Rodzin z problemem przemocy	BD	BD	30	72	93	28
Rodzin z problemem narkotykowym	0	0	0	0	0	0
Osób doznających przemocy w rodzinie			49	185	93	30
– ogółem	BD	BD	13	55	1	0
– w tym dzieci						
Liczba prowadzonych NK	---	---	---	72	80	30

Centrum Pomocy Socjalnej w Sokołowie Podlaskim nie zarejestrowało w roku 2014 rodzin z **problemem narkotykowym**, w związku z tym nie podejmowało interwencji lub działań pomocowych na rzecz tych rodzin.

Dane z Sądu Rejonowego

Rodzaj wykroczenia	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Na dzień 31.10.2014
Zakłócanie porządku publicznego							
• Ogółem	44	20	39	29	9	14	7
• Pod wpływem alkoholu	26	11	31	11	26	8	7
Wykonywanie czynności zawodowych w stanie nietrzeźwości	4	3	5	2	2	7	-
Sprzedaż napojów alkoholowych Bez wymaganego zezwolenia	8	2	1	0	x	-	-
Nabywanie lub spożywanie napojów alkoholowych w miejscach niedozwolonych	2	3	45	21	17	13	8
Prowadzenie pojazdów Po spożyciu alkoholu	167	295	376	252	13	2	-
Zakłócanie ruchu drogowego Przez pieszych po spożyciu alkoholu	26	24	x	x	x	x	-
Posiadanie narkotyków	13	13	11	56	17	7	3
Dystrybucja narkotyków	2	6	7	19	3	-	1

Dane z Ośrodka Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Forma pomocy	2008	2009	2010	2011	2012	2013	I półrocze 2014
Terapia osób uzależnionych od alkoholu:							
– konsultacje motywując do podjęcia leczenia	22	12	16	18	7	10	5
– sesje rodzinne	9	7	8	12	3	7	3
– praca w grupie terapeutycznej	23	15	18	12-18	15-22	23	25
Porady prawne:							
– ogółem	151	148	161	159	80	176	85
– w tym problemem alkoholowym,	126	108	110	102	31	110	37
Terapia ofiar przemocy domowej:							
– konsultacje indywidualne	20	200	168	198	87	210	203
– praca z grupą	---	10	8	5-8	5-8	5-8	5-8
Socjoterapia dzieci i rodzin:							
– porady indywidualne	149	167	184	184	67	152	112
– terapie rodzinne	12	7	7	6	6	7	6
– dzieci będąca pod opieką terapeuty	9	11	11	12	8	9	7
Terapia osób współuzależnionych – Studium Rozwoju Osobistego –liczba osób uczestniczących w pracy grupowej.	-----	-----	13	12	12	10	12
Porady udzielone w punkcie konsultacyjnym	160	169	148	150	131	400	212

Liczba wniosków skierowanych do Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o zobowiązanie do leczenia odwykowego od alkoholu

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Do 30.10.2014
Wnioski wpływające w danym roku	11	11	15	23	27	29	27	28	42	25
Skierowane do sądu	7	4	8	13	16	15	16	8	17	1
Zamknięte	4	7	7	10	11	14	11	20	23	9
Prowadzone nadal	----	----	----	----	----	----	----	----	2	15

Dane z sokołowskich szkół:

W 2014 roku szkoły nie odnotowały przypadków uczniów przebywających pod wpływem alkoholu. Szkoły na podstawie opracowywanych corocznie „Szkolnych programów profilaktycznych” realizują zadania z zakresu profilaktyki uzależnień. Miasto merytorycznie i finansowo wspiera te działania.

EUROPEJSKI PROGRAM BADAŃ ANKIETOWYCH W POLSKICH SZKOŁACH – ESPAD
DOT. UŻYWANIA ALKOHOLU I NARKOTYKÓW PRZEZ MŁODZIEŻ SZKOLNĄ – RAPORT Z BADAŃ.

W 2011 r. zrealizowano ogólnopolskie badania ankietowe na próbie reprezentatywnej uczniów klas trzecich szkół gimnazjalnych (wiek: 15-16 lat) oraz klas drugich szkół ponadgimnazjalnych (wiek: 17-18 lat). Celem badania był pomiar natężenia zjawiska używania przez młodzież substancji psychoaktywnych, ale także ocena czynników wpływających na rozpowszechnianie, ulokowanych zarówno po stronie popytu na substancje, jak i ich podaży.

Wyniki badań:

1. **Napoje alkoholowe** są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży.
  - Picie napojów alkoholowych jest na tyle rozpowszechnione, że w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem piło 57,6% piętnasto-szesnastolatków i 80,4% siedemnasto-osiemnastolatków.
  - Najbardziej popularnym napojem alkoholowym wśród całej młodzieży jest piwo, a najmniej – wino.
  - Wysoki odsetek badanych przyznaje się do przekraczania progu nietrzeźwości. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem, chociaż raz upiło się 21,4% uczniów młodszych i 32,3% ze starszej grupy wiekowej.
  - W czasie całego życia ani razu nie upiło się tylko 54,4% uczniów młodszych i 29,7% uczniów starszych.
2. **Palenie tytoniu** jest zachowaniem mniej powszechnym.
  - Chociaż raz w życiu paliło 57,2% gimnazjalistów i 70,9% uczniów starszej grupy.
  - W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem paliło 29,8% uczniów z grupy młodszej i 41,9% ze starszej.
3. Zarówno palenie tytoniu jak i picie napojów alkoholowych jest bardziej rozpowszechnione wśród chłopców niż wśród dziewcząt.
4. Rzadko zdarza się przyjmowanie **leków uspokajających** lub nasennych bez przepisu lekarza.
5. Wyniki badania wskazują na znacznie niższy poziom rozpowszechniania używania substancji nielegalnych, niż legalnych, szczególnie alkoholu i tytoniu. Spośród substancji nielegalnych najwyżej oceniana jest dostępność **przetworów konopi**.
6. Uwagę zwraca wysoki poziom dostępności napojów alkoholowych przejawiający się w ocenach respondentów. Na tym tle dostępność substancji nielegalnych jest oceniana niżej.
7. Większość młodzieży jest dobrze zorientowana w zakresie ryzyka szkód zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych. O stopniu ryzyka, według ocen respondentów, decyduje bardziej nasilenie używania, niż rodzaj substancji.
8. Oczekiwania wobec alkoholu oraz marihuany i haszyszu formułowane przez młodzież szkolną odwołują się w większym stopniu do pozytywnych konsekwencji niż ewentualnych szkód.
9. Porównywanie wyników badania z 2011 roku z wynikiem badań zrealizowanych w 2007 roku wykazało brak większych zmian. W latach 2003-2007 zaobserwowano tendencję do spadku wskaźników używania alkoholu przez młodzież po stabilizacji w latach 1999-2003 i po silnym wzroście w latach 1995-1999.
10. Trochę inaczej rzecz się ma z substancjami nielegalnymi. Wskaźniki używania przetworów konopi w 2011 roku silnie wzrosły, chociaż w latach 2003-2007 także obserwowano stabilizację lub spadek.
11. W zakresie wskaźników picia alkoholu i palenia tytoniu obserwowano proces zacierania się różnic między dziewczętami i chłopcami, który w ostatnim czterolecu uległ zahamowaniu.

12. W zakresie ocen dostępności napojów alkoholowych odnotować trzeba powolną, ale konsekwentną, pozytywną tendencję zmniejszającą odsetek uczniów określających swój dostęp jako bardzo łatwy. Podobnie dzieje się też z tytoniem.

**„DIAGNOZA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I INNYCH ZAGROŻEŃ SPOŁECZNYCH DLA MIASTA SOKOŁOWA
PODLASKIEGO” WYKONANA W 2011 R. NA ZLECENIE BURMISTRZA MIASTA PRZEZ PRACOWNIĘ „CENTRUM
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH” Z WARSZAWY.**

Dla określenia postaw mieszkańców wobec potencjalnych problemów społecznych związanych z używaniem wybranych substancji psychoaktywnych oraz przemocą w rodzinie w Sokołowie Podlaskim przeprowadzono badania ankietowe w trzech grupach respondentów, reprezentujących:

- a. **dorostych mieszkańców**
- b. **uczniów szkół podstawowych (klasy VI) i gimnazjalnych (klasy III)**
- c. **pracowników punktów sprzedaży alkoholu (40 osób).**

Wnioski z przeprowadzonej diagnozy:

1. Analiza lokalnych zagrożeń w mieście Sokołów Podlaski pozwala stwierdzić, że najbardziej dotkliwym problemem w opinii mieszkańców jest **bezrobocie**, które pociąga za sobą szereg innych problemów społecznych. Wśród nich stosunkowo wysoko plasują się problemy związane z **piciem/nadużywaniem alkoholu** przez mieszkańców miasta.
2. Wydaje się, iż jednym z tych problemów, na które trzeba zwrócić uwagę, jest problem **przemocy w rodzinie**. Jak pokazują policyjne statystyki liczba ofiar tej przemocy jest duża, a jej akceleratorem jest alkohol, bowiem większość sprawców znajduje się pod jego wpływem.
3. W obszarze **profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych** w mieście szczególnie należy przyjrzeć się środowisku szkolnemu. Niezbędne jest rozszerzenie projektów skupiających się na profilaktyce problemów alkoholowych i przemocy, ukierunkowanych przede wszystkim na dzieci i młodzież. Koniecznością jest poprawa kompetencji młodych ludzi w zakresie właściwych postaw wobec alkoholu, papierosów i narkotyków, szczególnie dlatego że młodzi ludzie – jak sami twierdzą – najczęściej próbują tych substancji z własnej inicjatywy.
4. W obszarze **obrotu napojami alkoholowymi** należy zwrócić uwagę na przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu i papierosów osobom nieletnim. Wprawdzie pracownicy punktów sprzedaży alkoholu zazwyczaj deklarują rygorystyczne przestrzeganie obowiązującej ustawy w zakresie handlu alkoholem i papierosami, wyrażając jednocześnie radykalne opinie dotyczące dystrybucji alkoholu, to jednak uczniowie sygnalizują fakt „nieszczelnych” granic sprzedaży alkoholu nieletnim.

STRATEGICZNE KIERUNKI REALIZACJI PROGRAMU MIEJSKIEGO NA LATA 2011-2015.

Na podstawie „Diagnozy lokalnych problemów społecznych dla miasta Sokołowa Podlaskiego” przeprowadzonej w 2011 roku stwierdzić można, iż niezbędne będą następujące działania:

- 1) Kontynuacja działań w zakresie profilaktyki szkolnej w oparciu o programy wykorzystujące aktywność własną uczniów. Oferta profilaktyczna skierowana do dzieci i młodzieży w mieście Sokołów Podlaski jak do tej pory była bardzo bogata, korzystne więc byłoby utrzymanie dotychczasowego stanu rzeczy.

- 2) Dalsze kontynuowanie profilaktycznych działań alternatywnych, wskazujących na możliwość atrakcyjnego spędzania wolnego czasu, promowania prozdrowotnego stylu życia w oparciu o realizację programu min. profilaktyczne zajęcia sportowe.
- 3) Zaangażowanie do programów edukacyjnych i profilaktycznych osób dorosłych zamieszkałych na terenie miasta. Dotyczy to zarówno współuczestnictwa rodziców/opiekunów w projektach realizowanych w szkołach, jak i programów kierowanych bezpośrednio do mieszkańców miasta, a dotyczących problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, przeciwdziałających przemocy, promujących zdrowy tryb życia.
- 4) Wzmocnienie działań na rzecz ograniczenia przemocy rówieśniczej w szkole poprzez m. in.:
  - Informowanie uczniów o prawach człowieka, obywatela, ucznia.
  - Edukację w zakresie zachowań agresywnych.
  - Kształcenie kompetencji psychologicznych uczniów w zakresie rozwiązywania problemów, radzenia sobie w sytuacji przemocy, itp.
  - Monitorowanie zachowań dzieci na terenie szkoły.
- 5) Koordynacja lokalnych zasobów w zakresie rehabilitacji osób/rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie.
  - Utrzymanie Punktu Konsultacyjno–Informacyjnego dla Ofiar Przemocy w Rodzinie wraz z grupą wsparcia dla takich osób.
  - Wspieranie organizacji pozarządowych w kierunku organizowania działań opiekuńczych i terapeutycznych w stosunku do osób/dzieci dotkniętych przemocą w rodzinie.
  - Wzmocnienie kompetencji osób zajmujących się problemem przemocy w rodzinie poprzez dodatkowe
    - szkolenia w zakresie udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą.
- 6) Kontynuowanie szkoleń dla sprzedawców celem podniesienia poziomu wiedzy o alkoholu i jego konsekwencjach.
- 7) Dalsze wspieranie działalności świetlic profilaktycznych i wychowawczych w celu objęcia nimi jak największej liczby dzieci w tym szczególnie dzieci z grup ryzyka (z rodzin dysfunkcyjnych w tym alkoholowych).
- 8) Współpraca Miejskiej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji i innych instytucji w kierunku prawnego egzekwowania przestrzegania ustawowego zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.
- 9) Ograniczenie dostępności fizycznej napojów alkoholowych poprzez racjonalne wyznaczenie liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie miasta.
- 10) Wykorzystanie lokalnych zasobów dla tworzenia koalicji na rzecz ograniczania problemów alkoholowych w gminie. Zaproszenie do współpracy w tym zakresie funkcjonujące na terenie miasta organizacje pozarządowe.

**UŻYWANIE SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH WG BADAŃ - PORÓWNANIE NIEKTÓRYCH WYNIKÓW BADAŃ ESPAD
Z BADANIAMI WYKONANYMI W SOKOŁOWIE PODLASKIM.**

Substancja psychoaktywnej	Używanie przynajmniej jeden raz w życiu			Używanie w ciągu 30 dni przed badaniem		
	ESPAD 2011		Sokołów P. 2011	ESPAD 2011		Sokołów P. 2011
	III klasy gimnazjum	II klasy ponadgim.	III klasy gimnazjum	III klasy gimnazjum	II klasy ponadgin.	III klasy gimnazjum
Alkohol	87,3%	95,2%	32,9%	57,6%	80,4%	10,3%
Tytoń	57,2%	70,9%	64,2%	29,8%	41,9%	35,7%
Leki uspokajające i nasenne	15,5%	16,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Marihuana i haszysz	24,3%	37,3%	4,7%	10,5%	15,0%	0,0%
Amfetamina	4,6%	8,3%	Pojedyncze osoby	Brak danych	Brak danych	Pojedyncze osoby
Ecstasy	3,0%	4,9%	Pojedyncze osoby	1,5%	1,6%	Pojedyncze osoby
„Dopalacze”	10,5%	15,8%	Pojedyncze osoby	2,5%	2,2%	Pojedyncze osoby

IV. STAN ZASOBÓW UMOŻLIWIAJĄCYCH DALSZE DZIAŁANIA.

Ośrodek Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Ośrodek realizuje zadania własne Miasta, wynikające z ustawy „O wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi” oraz ustawy „O przeciwdziałaniu narkomanii”, corocznie aktualizowane do bieżących potrzeb a opracowywane w formie niniejszego „Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla miasta Sokołowa Podlaskiego” i „Programu przeciwdziałania narkomanii dla miasta Sokołowa Podlaskiego”.

Ośrodek dysponuje dobrą bazą lokalową. Zatrudnia 2 pracowników merytorycznych na 1 i ½ etatu oraz dwóch pracowników obsługi. Czynny jest od w godzinach 8⁰⁰ – 20⁰⁰ oraz w niedziele od 15³⁰ do 18³⁰. W każdą ostatnią niedzielę miesiąca od 9³⁰ do 18³⁰.

Ośrodek prowadzi różnorodną działalność z zakresu profilaktyki edukacyjnej, szkoleń, warsztatów terapeutycznych, konsultacji i doradztwa, socjoterapii. Prowadzi również obsługę kancelaryjną i merytoryczną Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Główne formy działalności ORPA stanowią:

- prowadzenie **Punktu Konsultacyjnego** dla ofiar przemocy domowej, osób uzależnionych, współuzależnionych, dzieci z rodzin dysfunkcyjnych,
- **Telefon Zaufania** jako forma szeroko pojętego wsparcia i doradztwa dla młodzieży i dorosłych,
- szkolenia kadr /głównie nauczycieli i pedagogów/ do prowadzenia zajęć pozalekcyjnych dla młodzieży w formie programów profilaktyczno – wychowawczych,
- profilaktyka szkolna, informacyjna i edukacyjno – wychowawcza, realizowana aktualnie przede wszystkim w postaci zamkniętych tematycznie i problemowo 3-etapowych programów edukacyjno-redukcyjnych, realizowanych w cyklu rocznym przez okres 3 lat – jako proces wspomagający system wychowania w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi zdrowiu i prawidłowemu rozwojowi

psychofizycznemu dzieci i młodzieży / w sferach: fizycznej, psychicznej, społecznej, intelektualnej, duchowej/,

- profilaktyka szkolna doraźna w postaci jednodniowych, kilkugodzinnych spotkań specjalistów z dziedziny pedagogiki, psychologii i wiedzy o uzależnieniach, powtarzanych w roku następnym dla tej samej grupy na wyższym poziomie wiedzy,
- szkolenia w zakresie wiedzy o patologiach i dysfunkcjach społecznych oraz umiejętności pomocy i interwencji, dla pracowników instytucji zajmujących się tymi dziedzinami /policja, kadra ośrodków pomocy społecznej, członkowie gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, itp./
- prowadzenie grupy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu, kontynuujących ponadpodstawowy program terapii odwykowej,
- sesje rodzinne dla osób po terapii alkoholowej,
- prowadzenie grupy wsparcia dla dzieci z rodzin alkoholowych,
- konsultacje i terapia indywidualna dla ofiar przemocy domowej,
- prowadzenie grupy terapeutycznej dla ofiar przemocy domowej,
- terapia indywidualna sprawców przemocy domowej,
- prowadzenie grupy terapeutycznej dla osób współuzależnionych – „Studium rozwoju osobistego”,
- konsultacje i doradztwo indywidualne socjoterapeuty dla dzieci i ich rodziców, uczniów i nauczycieli oraz pedagogów szkolnych,
- prowadzenie interwencyjnych sesji dla rodziców i dzieci z rodzin rozbitych – pomoc socjoterapeutyczna,
- udzielanie porad prawnych z zakresu prawa rodzinnego, karnego, cywilnego,
- mityngi grup samopomocowych: AA, Al.-Anon, AŻ,
- prowadzenie badań sondażowych w środowisku szkolnym i pozaszkolnym w zakresie szacunkowej skali zagrożeń patologiami życia społecznego,
- udostępnianie pomieszczeń dla różnych środowisk, zajmujących się nie komercyjnie szeroko pojętymi sprawami życia społecznego /np. sądowe spotkania rodzinne, sesje interwencyjne, mediacje sądowe i inne służące społeczności miasta, szkolenia/,
- współpraca oraz wsparcie dla środowisk i organizacji w zakresie realizacji zajęć z profilaktyki narkotykowej i alkoholowej.

ORPA współpracuje z Centrum Pomocy Socjalnej, Poradnią Leczenia Uzależnień, Sądem Rejonowym, Publiczną Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Komendą Powiatową Policji, szkołami, Pełnomocnikiem Starosty ds. Uzależnień i innymi instytucjami i stowarzyszeniami zajmującymi się problemem i profilaktyką alkoholową.

Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Osoby uzależnione i wyrządzające swoim piciem szkody społeczne, nie wyrażające zgody na dobrowolne leczenie odwykowe, zgłaszane są do Komisji w celu motywowania ich do podjęcia leczenia odwykowego. W przypadku nie wyrażenia zgody na dobrowolne leczenie odwykowe, w stosunku do tych osób Komisja wdraża procedurę mającą na celu zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.

- Od roku 1997 w ORPA zarejestrowano **349 osób**, wobec których wszczęto procedurę o zobowiązanie do leczenia odwykowego. Osoby te zostały zdiagnozowane przez biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. Wobec niektórych osób komisja prowadziła postępowanie kilkakrotnie.
- Do dnia 30.10.2014 r. komisja prowadziła: **25 spraw** o objęcie leczeniem odwykowym, które wpłynęły w 2014 r. - **1 sprawę skierowano do sądu, 9 zamknięto, 15 prowadzonych jest nadal.**

Centrum Pomocy Socjalnej

Rodziny z problemem alkoholowym objęte pomocą Centrum Pomocy Socjalnej, korzystają z pomocy finansowej (zasieki celowe, okresowe), pomocy rzeczowej – są to głównie artykuły spożywcze. Prowadzona jest również praca socjalna, która wiąże się z usamodzielnieniem oraz integracją ze środowiskiem. Ponadto osoby nadużywające alkoholu w ramach częściowego ich usamodzielniania kierowane są do prac społeczno-użytecznych celem poprawienia ich sytuacji materialnej.

Praca socjalna udzielana jest również rodzinie mającej trudności w wypełnianiu swoich zadań oraz dzieciom z tych rodzin. W rodzinach pracują pracownicy socjalni oraz asystenci rodzin. Asystenci rodzin w ramach pracy dodatkowej prowadzą zajęcia typu odrabianie lekcji z dziećmi. Raz w miesiącu prowadzone są również spotkania z kobietami z rodzin z problemem alkoholowym.

W miesiącach lipcu i sierpniu br. realizowany był program letni „Nauka organizowania czasu wolnego” dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych w tym z problemem alkoholowym.

Dzieciom z rodzin alkoholowych i patologicznych udzielana jest pomoc w formie obiadów z realizacją w stołówkach szkolnych i przedszkolach. Pracownicy socjalni współpracują z pedagogami szkolnymi oraz Ośrodkiem Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną i dzielnicowymi. Współpraca z ORPĄ układa się dobrze, pracownicy Centrum Pomocy Socjalnej zasiadają w Komisji do ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Od 2011 roku powołany jest Zespół Interdyscyplinarny, który zajmuje się sprawami przemocy w rodzinie. Z rodzinami, w których występuje przemoc pracują grupy robocze powołane przez Zespół Interdyscyplinarny. Specjaliści będący członkami grup roboczych udzielają szeroko rozumianej pomocy, informują o dostępnych formach oraz placówkach tej pomocy udzielających.

Poradnia Leczenia Uzależnień

Poradnia Leczenia Uzależnień w Sokołowie Podlaskim działa w strukturze SPZOZ, mieści się w Sokołowie Podlaskim przy ul. Ks. Bosco 5, w budynku dyrekcji ZOZ.

Poradnia realizuje 6 miesięczny podstawowy program leczenia odwykowego dla pacjentów uzależnionych od nikotyny, alkoholu, hazardzistów, lekomanów, osób uzależnionych w sposób mieszany, krzyżowo oraz 6 miesięczny program podstawowy terapii dla osób współuzależnionych. Konsultuje i kieruje do leczenia odwykowego. Zapewnia pacjentom skierowania na badania diagnostyczne, leczenie farmakologiczne i opiekę lekarza psychiatry. W każdym etapie terapii pacjenci korzystają z indywidualnych porad instruktorów terapii odwykowej, psychologów, pedagoga, specjalisty terapii uzależnień i specjalisty przeciwdziałania przemocy.

Psychoterapię indywidualną osób uzależnionych i współuzależnionych w etapie ponadpodstawowym prowadzą psychologowie i specjalista terapii uzależnień. W poradni korzystają również z pomocy specjalistów osoby doznające przemocy domowej oraz osoby stosujące przemoc. Pomoc ta ma charakter terapii psychologicznej lub konsultacji indywidualnych. Pacjenci uzależnieni i współuzależnieni z problemem przemocy realizujący w PLU program terapii podstawowej, otrzymują do wykonania odpowiednie zadania w indywidualnym programie terapii. Stałym elementem edukacji w programie terapii jest radzenie sobie z przemocą domową.

W programie ponadpodstawowym dla osób współuzależnionych poza psychoterapią indywidualną znajduje się od niedawna propozycja terapii w grupie dalszego rozwoju. Zajęcia terapeutyczne realizowane są 1 raz w miesiącu.

W psychoterapii indywidualnej uczestniczą dorośle dzieci alkoholików (DDA). Z usług placówki korzystają również osoby skierowane na badania diagnostyczne i edukację dotyczącą picia alkoholu, osoby nadużywające alkoholu lub pijące w sposób ryzykowny, które utraciły prawo jazdy.

Poradnia czynna jest 5 dni w tygodniu:

poniedziałek:	8.00-18.00
wtorek:	8.00-18.00
środa :	8.00-19.00
czwartek:	8.00-19.00
piątek:	8.00-16.00

W poradni pracuje wykwalifikowany personel: dwóch psychologów, dwie pielęgniarki, pedagog. Jeden z psychologów jest specjalistą terapii uzależnień, specjalista przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Pozostały personel jest w procesie certyfikacji na specjalistów i instruktora psychoterapii uzależnień.

Publiczna Poradnia Psychologiczno–Pedagogiczna

Publiczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna mieści się w lokalu przy ul. M. Skłodowskiej - Curie 24a. Czynna jest cały rok, 6 dni w tygodniu: od poniedziałku do czwartku w godzinach od 8.00-18.00, w piątki: 8.00-17.00, soboty: 8.00-14.00.

Formy pomocy oferowane przez PPPP w Sokołowie Podlaskim

1. Szkolenie rad pedagogicznych i spotkania z rodzicami w zakresie rozpoznawania symptomów sięgania po narkotyki i tzw. dopalaczy przez młodzież.
Spotkania dla rodziców na tematy: „Jak uchronić dziecko przed narkotykami?”, „Jak rozpoznać, czy dziecko sięga po narkotyki?”
2. Prezentacje dla młodzieży i dorosłych (rodzice i nauczyciele) na tematy: „Tego nie powie wam dealer”, „Wpływ marihuany na organizm człowieka”, „NIE narkotekom i dopalaczom”, „Dopalacze”
3. Od października 2013 roku poradnia oferuje szkolenia rad pedagogicznych (3godz.) oraz wybranych jej przedstawicieli (12 godz.) programem przygotowanym przez Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie pt. „Szkolna interwencja profilaktyczna”.

Od 1 września 2013 roku poradnia pracuje w wymiarze 240 godzin tygodniowo, czyli na 12 etatach pedagogicznych (14 osób). Poradnia pracuje w systemie pracowni problemowych. Sprawami profilaktyki społecznej zajmują się dwie osoby: pedagog E. Murawska (również socjoterapeutka) oraz psycholog U. Rudaś (także socjoterapeutka)

Grupy samopomocowe.

W Sokołowie Podlaskim działa grupa samopomocowa AA (Anonimowi Alkoholicy), 1 grupa samopomocowa AL-Anon oraz grupa samopomocowa AŻ (anonimowych żarłoków). Grupy spotykają się w różnych miejscach, w stałe dni a ich usytuowanie ilustruje poniższa tabela:

Dzień	Godzina	Nazwa grupy	Miejsce
Poniedziałek	19.00	AA	Konkatedra
Poniedziałek	17.00	AŻ	ORPA
Środa	17.00	AA-Niespodzianka	ORPA
Czwartek	16.30	Al.-Anon	ORPA
Piątek	18.00	AA-Niespodzianka	ORPA
Niedziela	16.00	AA-Niespodzianka	ORPA

Ośrodek udostępnia swoje pomieszczenia grupom samopomocowym na mityngi, spotkania rocznicowe i inne cele ich działalności.

W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA 2015 r.

1. ZWIĘKSZANIE DOSTĘPNOŚCI POMOCY TERAPEUTYCZNEJ I REHABILITACYJNEJ DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU.

- Prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym.
- Prowadzenie grupy terapeutycznej zapobiegania nawrotom choroby alkoholowej.
- Prowadzenie sesji rodzinnych dla rodzin z problemem alkoholowym.
- Obsługa Telefonu Zaufania.
- Organizowanie warsztatów tematycznych.
- Prowadzenie treningów interpersonalnych.
- Podejmowanie działań zmierzających do motywowania oraz zobowiązania osób uzależnionych od alkoholu do poddania się leczeniu odwykowemu.
- Udostępnianie pomieszczeń ORPA grupom samopomocowym na mityngi i inne cele ich działalności.
- Udostępnianie pomieszczeń ORPA na warsztaty organizowane przez grupy AA.
- Współpraca z Poradnią Leczenia Uzależnień w Sokołowie Podlaskim.
- Przekazywanie materiałów edukacyjnych dotyczących problemu alkoholowego i współuzależnienia oraz zakładów leczenia odwykowego.

2. UDZIELANIE RODZINOM, W KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ PROBLEMY ALKOHOLOWE POMOCY PSYCHOSPOŁECZNEJ I PRAWNEJ, A W SZCZEGÓLNOŚCI OCHRONY PRZED PRZEMOCĄ W RODZINIE.

- Prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób z rodzin z problemem alkoholowym.
- Organizowanie warsztatów tematycznych.
- Prowadzenie treningów interpersonalnych.
- Prowadzenie sesji rodzinnych dla rodzin z problemem alkoholowym.
- Prowadzenie grupy wsparcia dla dzieci z rodzin alkoholowych.
- Prowadzenie punktu konsultacyjnego i poradnictwa dla ofiar przemocy w rodzinie.
- Prowadzenie zajęć w grupie wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.
- Prowadzenie grupy terapeutycznej studium rozwoju dla osób współuzależnionych
- Prowadzenie terapii indywidualnej dla sprawców przemocy w rodzinie.
- Socjoterapia dzieci z rodzin alkoholowych i ich rodziców - prowadzenie konsultacji indywidualnych, terapii indywidualnej, sesji rodzinnych, pomoc w problemach dydaktycznych.
- Udzielanie pomocy prawnej rodzinom, w których występuje problem alkoholowy bądź przemoc.
- Finansowanie bezpłatnego dożywiania w szkole dla dzieci z rodzin alkoholowych.
- Objęcie dzieci z grup ryzyka programami profilaktycznymi, socjoterapeutycznymi oraz profilaktycznymi zajęciami sportowymi.
- Podwyższanie kompetencji osób w zakresie pomagania ofiarom przemocy poprzez dofinansowywanie do szkoleń i kursów specjalistycznych, konferencji.
- Finansowanie bądź dofinansowywanie do wypoczynku zimowego lub letniego, z elementami profilaktyki, socjoterapii, dla dzieci z rodzin dotkniętych chorobą alkoholową.
- Prowadzenie Telefonu Zaufania, Niebieska Linia, Pomarańczowa Linia.
- Udostępnianie pomieszczeń ośrodka na mediacje sądowe

3. PROWADZENIE PROFILAKTYCZNEJ DZIAŁALNOŚCI INFORMACYJNEJ, EDUKACYJNEJ W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W SZCZEGÓLNOŚCI DLA DZIECI I MŁODZIEŻY, W TYM PROWADZENIE POZALEKCYJNYCH ZAJĘĆ SPORTOWYCH, A TAKŻE DZIAŁAŃ NA RZECZ DOŻYWIANIA DZIECI UCZESTNICZĄCYCH W PROGRAMACH OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH I SOCJOTERAPEUTYCZNYCH.

Działania profilaktyczno-edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży:

- Wspieranie merytoryczne i finansowe szkół w realizacji projektu: „**Dzień profilaktyki w szkole**”.
- Prowadzenie programów autorskich z zakresu profilaktyki alkoholowej dla dzieci i młodzieży (DEBATA, NOE).
- Prowadzenie oddziaływań edukacyjnych dotyczących różnych środków odurzających (alkohol, tytoń, narkotyki, dopalacze) czy też adekwatnych sposobów zachowania się w sytuacjach przemocowych.
- Prowadzenie profilaktycznych zajęć sportowych – włączanie do tych zajęć jak największej liczby dzieci z grupy ryzyka,
- Prowadzenie warsztatów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uzależnień.
- Organizowanie spotkań warsztatowych ze specjalistami z zakresu wychowania i profilaktyki uzależnień.
- Kontynuacja działań z zakresu profilaktyki szkolnej w oparciu o programy wykorzystujące aktywność własną uczniów i poszerzanie o inne rozbudowane, cykliczne programy (m.in. „Spójrz inaczej”, „Spójrz inaczej na agresję”, „Trzy Koła” i inne).
- Prowadzenie nowoczesnych, rekomendowanych programów profilaktycznych obejmujących ćwiczenia odmawiania picia, nieulegania naciskom grupy, bronięcia własnych postaw i przekonań, rozwijania zainteresowań, promujących zdrowie, rozwijających zainteresowania uczniów.
- Systematyczne rozszerzanie programów: „Spójrz inaczej”, „Spójrz inaczej na agresję”, „Trzy Koła” w szkołach z uwzględnieniem wszystkich osób przeszkolonych przez ORPA, również w latach ubiegłych.
- Systematyczna realizacja programu „Trzeci elementarz – czyli program siedmiu kroków” w klasach drugich gimnazjalnych.

Działania profilaktyczno-edukacyjne skierowane do dorosłych (nauczycieli, rodziców):

- Prowadzenie programów i warsztatów dla rodziców i rad pedagogicznych z zakresu profilaktyki alkoholowej, przemocy i innych uzależnień (w tym od Internetu, dopalaczy, cyberprzemocy).
- Objęcie rodziców i nauczycieli programem „Trzeci elementarz – czyli programem siedmiu kroków”, który cyklicznie prowadzony jest w klasach drugich gimnazjum.
- Organizowanie spotkań ze specjalistami z zakresu wychowania i profilaktyki uzależnień dla rodziców.
- Szkolenie przygotowujące nauczycieli do prowadzenia programu z zakresu profilaktyki alkoholowej „Trzeci elementarz – czyli program siedmiu kroków”- stała opieka superwizora.
- Kampanie profilaktyczne dla mieszkańców Sokołowa Podlaskiego (np. kampania „Stop pijanym kierowcom”).

4. WSPOMAGANIE DZIAŁALNOŚCI INSTYTUCJI, STOWARZYSZEŃ I OSÓB FIZYCZNYCH SŁUŻĄCEJ ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.

- Organizowanie szkoleń dla pracowników instytucji zajmujących się patologiami społecznymi, z zakresu stosowania procedur interwencji wobec przemocy domowej.
- Udostępnianie pomieszczeń Ośrodka na rodzinne mediacje sądowe.

- Organizowanie, finansowanie i dofinansowanie szkoleń dla osób pracujących z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi od alkoholu.
- Dofinansowanie i wspieranie konkretnych przedsięwzięć służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych, inicjowanych przez inne instytucje.
- Włączanie do realizacji zadań „Miejskiego programu...” osób wykwalifikowanych we właściwych dziedzinach, na zasadzie zleceń przedmiotowych i konkursów ofert.
- Udział w dofinansowaniu zakupów materiałów i sprzętu, niezbędnego do realizacji programów inicjowanych przez organizacje pozarządowe, w ramach miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
- Finansowanie autorskich programów profilaktycznych oraz psychoterapeutycznych dla osób uzależnionych i członków ich rodzin, a także dla ofiar przemocy domowej, dotyczącej dzieci i dorosłych.
- Udzielanie konsultacji i pomocy studentom piszącym prace magisterskie i licencjackie.
- Współpraca z Sądem Rodzinnym w Sokołowie Podlaskim w zakresie organizacji i nadzoru nad spotkaniami rodzinnymi – udostępnianie pomieszczeń Ośrodka oraz udział w sprawach o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.
- Wspieranie placówek oświatowych w organizacji zimowisk z programem profilaktyczno-wychowawczym.
- Pomoc szkołom w zakupie materiałów edukacyjnych z zakresu profilaktyki uzależnień – broszur, pakietów edukacyjnych na płytach DVD, tablic edukacyjnych.
- Wspieranie działalności świetlic profilaktycznych w celu objęcia nimi jak największej ilości dzieci z grup ryzyka (rodziny dysfunkcyjne, w tym alkoholowe).
- Przekazywanie Policji informacji o zdiagnozowanych zagrożeniach dla społeczeństwa wynikających z nieprzestrzegania zasad sprzedaży i spożywania napojów alkoholowych.
- Współpraca z kuratorami sądowymi oraz policją w zakresie profilaktyki alkoholowej.
- Finansowanie i dofinansowywanie do realizacji programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży prowadzonych w świetlicach szkolnych i środowiskowych.
- Współpraca z Centrum Pomocy Socjalnej w zakresie organizacji zajęć letnich dla dzieci z rodzin alkoholowych, dożywiania dzieci z rodzin alkoholowych, motywowania do terapii alkoholowej, pomocy rodzinom z problemem alkoholowym i przemocą.
- Współpraca z ZHP Sokołów Podlaski w zakresie realizacji wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin alkoholowych.
- Stała współpraca z grupami samopomocowymi: AA, Al.-Anon, AŻ oraz stowarzyszeniami działającymi na rzecz przeciwdziałaniu alkoholizmowi,

5. PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI INFORMACYJNEJ:

- Prowadzenie strony internetowej ORPA udostępnianie mieszkańcom miasta informacji o działalności Ośrodka, patologiiach społecznych /alkoholizm, narkomania, przemoc/, miejsc pomocy.
- Współpraca z lokalnymi mediami.
- Upowszechnianie materiałów edukacyjnych /broszury, czasopisma/ oraz prowadzenie wypożyczalni książek, poradników, kaset video, płyt DVD.
- Przekazywanie placówkom oświatowym oraz instytucjom współpracującym w zakresie profilaktyki materiałów edukacyjno – profilaktycznych, ulotek, broszur, publikacji.
- Udział w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych.

6. ZADANIA WYNIKAJĄCE Z PRAWA LOKALNEGO DOTYCZĄCEGO ZASAD I WARUNKÓW PROWADZENIA SPRZEDAŻY NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ KONTROLI PRZESTRZEGANIA TYCH ZASAD PRZEZ PODMIOTY GOSPODARCZE PROWADZĄCE OBRÓT NAPOJAMI ALKOHOLOWYMI.

- Prowadzenie kontroli sprzedaży napojów alkoholowych (według oddzielnego planu).
- Prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców i właścicieli punktów sprzedaży alkoholu – poprzez rozprowadzanie w punktach sprzedaży alkoholu materiałów edukacyjnych (ulotek, plakatów) oraz szkolenia.
- Racjonalizowanie dostępności napojów alkoholowych poprzez ustalenie:
  - szczegółowych zasad usytuowania warunków sprzedaży i rodzajów placówek prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych i wydawanie w tym zakresie stosownej opinii.
  - limitu punktów sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości powyżej 4,5% alkoholu /z wyjątkiem piwa/.
  - opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż alkoholu pod względem lokalizacji ze stosownymi uchwałami Rady Miejskiej.
- Podejmowanie interwencji w związku z naruszaniem przepisów określonych w artykule 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
- Współpraca Miejskiej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji i innych instytucji w kierunku prawnego egzekwowania przestrzegania ustawowego zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.

„Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla miasta Sokołowa Podlaskiego na 2015 rok” został pozytywnie zaopiniowany przez MKRPA w Sokołowie Podlaskim na posiedzeniu w dniu 26 listopada 2014 roku.

(Planowane działania realizowane będą w miarę posiadanych środków.)

Załącznik nr 2
do Uchwały Nr III/7/2014
Rady Miejskiej w Sokołowie Podlaskim
z dnia 30 grudnia 2014r.

FINANSOWE ROZLICZENIE ŚRODKÓW PRZEZNACZONYCH NA REALIZACJĘ MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA 2015r.

Szacuje się, że na realizację „Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych” w 2015 r. z tytułu zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych wpłynie kwota: **460.000,00 zł.**

Kwota powyższa została rozdysponowana:

Dział 851 Roz. 85154	Wyszczególnienie	Kwota planowana (w zł)
4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników.	140.000,00
4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne (trzynasta pensja)	10.000,00
4110	Odpis na ubezpieczenie społeczne (ZUS)	27.600,00
4120	Składki na Fundusz Pracy	4.000,00
4170	Wynagrodzenia bezosobowe Usługi materialne na rzecz ORPA (umowy – zlecenia) Wynagrodzenia członków MKRPA	72.000,00
4210	Zakup materiałów i wyposażenie ORPA Zakup materiałów edukacyjno – informacyjnych Zakup materiałów do świetlic i kampanii	22.000,00
4260	Zakup energii (energia elektryczna, ciepła woda, zimna woda, centralne ogrzewanie)	15.000,00
4270	Zakup usług remontowych.	4.000,00
4300	Zakup pozostałych usług. Szkolenia, zapłaty za usługi zlecone osobom prowadzącym działalność gospodarczą, umowy o dzieło. Badania w przedmiocie uzależnienia od alkoholu	62.900,00
4350	Zakup dostępu do sieci (Internet)	1.000,00
4370	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacji telefonii stacjonarnej.	2.000,00
4410	Podróże służbowe krajowe.	1.000,00
4430	Różne opłaty i składki – RTV, MAKRO –SAT Opłata sądowa – uzupełnienie wniosków o leczenie odwykowe.	2.000,00
4440	Odpis na ZFŚS	4.500,00
4700	Szkolenia pracowników nie będących członkami służby cywilnej.	2.000,00
		370.000,00
Dz. 852 Roz. 85295 3110	Świadczenia społeczne – dożywianie dzieci z rodzin alkoholowych	90.000,00
	Razem	460.000,00